

Yunus Emre'nin Şiirlerinde Yineleme

Repetition in Yunus Emre's Poems

Araş. Gör. Derya KARATAŞ ^{ID}¹

Öz

Şairin şiirdeki ustalığını ortaya koyması açısından söz sanatlarının ve dil kullanımının önemli bir işlevi vardır. Geçmişten günümüze şiirlerde sıklıkla kullanılan yineleme ahengi sağlayan unsurların başında gelir. Anlatımı kuvvetlendirme, ifadeye açıklık getirme, okurun dikkatini çekme gibi amaçlarla bir sözcüğün, sözcük grubunun, ekin veya anlam açısından aralarında bir bağ bulunan farklı sözcüklerin tekrarlanması olarak niteleyebileceğimiz bu sanat, klasik edebiyat incelemelerinde *tekrir* olarak adlandırılır. Modern dilbilim alanlarından deyiş bilim açısından da incelenmeye açık olan bu söz sanatı, deyiş bilimin koşutluk, önceleme ve sapma ile birlikte dört ana yöntemini oluşturur. Dili ve edebiyatı bir araya getiren deyiş bilim özellikle şiir çözümlemelerinde uygulanır. Türk şiirinin en önemli temsilcilerinden biri olan Yunus Emre sade bir Türkçe kullanmasının yanında şiirlerinde pek çok söz sanatına yer verir. Onun şiirlerinin müzikalitesini oluşturan başlıca unsurlardan biri ise yinelemelerdir. Bu çalışmada yineleme kavramına genel olarak değinildikten sonra Yunus Emre'nin divanında yer alan şiirlerindeki yinelemeler, deyiş bilimin içinde yer alan ses bilgisel, biçim birimsel, söz dizimsel, anlam bilimsel, metinsel yinelemelere göre tasnif edilmiştir. Araştırmanın sonunda Yunus Emre divanında yer alan dört yüz on yedi şiirin hepsinde yineleme sanatına yer verildiği, yineleme türleri arasında en çok ses bilgisel yinelemenin kullanıldığı tespit edilmiştir. Şairin şiirlerinde ses bilgisel, biçim birimsel, söz dizimsel yinelemeleri sıklıkla kullanması şiirlerinin ahengini sağlamış, üslubunun temel yapısını oluşturmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yunus Emre, yineleme, deyiş bilim, şiir dili

Makale Türü: Araştırma

Abstract

In the language of poetry, rhetoric and use of language have an important function. Repetition, which is frequently used in poems, is one of the elements that provide harmony in poetry. Repetition is a term used to describe the expression of a word, a group of words, a supplement, or a repetition of different words with a connection between them in terms of meaning. Repetition is called *tekrir* in classical literature reviews. It is also a subject of study in terms of stylistic, one of the fields of modern linguistics. Parallelism, foregrounding, deviation and repetition form are the four main methods of stylistics. Stylistic, brings language and literature together, is especially applied in poetry analysis. Yunus Emre, of the most important representatives of Turkish poetry, uses a simple Turkish and includes many rhetoric in his poems. One of the main elements that make up the musicality of his poems is repetitions. In this study, first, the concept of repetition will be mentioned. Then the repetitions in Yunus Emre's poems will be classified according to phonological, morphological, syntactic, semantic and textual repetitions. At the end of the research, it was determined that repetition was included in all four hundred and seventeen poems in Yunus Emre's divan. Yunus Emre, most used phonological repetition. The poet's frequent use of repetitions has affected his style.

Keywords: Yunus Emre, repetitions, stylistics, poetry language

Paper Type: Research

¹ Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, derya.karatas@ahievran.edu.tr

Giriş

Türk şiir dilinde yinelemeler, en çok kullanılan söz sanatları arasında yer alır. Yineleme yoluyla şiirdeki boşluklar doldurulur, belirtilmek istenen her ne ise o ifade edilir ve şiire biçimsel olarak bir estetik kazandırılır. Şiirin başlıca unsurlarından olan kafiye ve redif de mısra sonlarında kelimelerin veya eklerin tekrarına dayanmasıyla yinelemenin bir çeşidi olarak şiirlerde yer alır. Dolayısıyla yineleme, geçmişten günümüze hemen her şiirde kendini gösteren bir ahenk unsurudur. Nerimanoğlu'nun araştırmacılarından aktardığına göre tekrarlar, şiirin oluşmasında esas unsur olarak kafiyeden ve aliterasyondan daha eski bir unsur olarak yer alır ve şiirlerin başlıca özellikleri tekrarların rolü ile ölçülür (2011, s. 41-42).

Edebi bir dili, konuşma dilinden ayıran bazı unsurlar vardır. Özellikle şiirde okuyucuyu etkileyen bir dil oluşturma gayesi ile imgelerden, çeşitli sanatlardan, ritmik unsurlardan ve yan anlamlardan yararlanır. Bu gaye, manzum olarak yazılmış en eski metinlerden başlayarak günümüze kadar uzanan metinlerde kendini gösterir. Şiir dilini düz yazıdan ayıran en önemli özellikler arasında söz sanatları ve dil bilgisel farklılaşmaya yer verme, duygusal öğeleri öne çıkarma, imge gibi yapıları kullanma bulunur. Düz yazıdan daha farklı olarak şiirde anlamın yanında biçim de önemlidir. Şiirin duygusunu aktarmada ses, şekil, cümle düzeyindeki dil kullanımlarıyla akıcılık, müzikalite sağlanır. Özellikle klasik edebiyatta konuşma dilinden ayrı, sanatlı, süslü yazı dilinin varlığı dilde söz sanatlarının, söze dayalı ahenk unsurlarının olmasını zorunlu kılar. Halk şiirinde daha sade, anlaşılır bir dil kullanılsa da söz sanatları, kafiye, redif gibi şiiri oluşturan unsurlar, şiir içerisinde muhakkak yer alır.

Klasik edebiyat incelemelerinde retorik/belagat kapsamında *tekrir* olarak adlandırılan söz sanatı, sözün anlamını kuvvetlendirmek amacıyla kullanılır. *Tekrîr* sanatının *yinelemeden* farkı yapı ve işlev düzeyindedir. *Tekrîr* ile ifadeye açıklık kazandırmanın yanı sıra tekrar edilen kelimeye muhatabın dikkatini çekme ve bu yolla sözün etkisini arttırma da sağlanır. Bu yönüyle *tekrîr*, vezin ve kafiye ile şiirin aslî unsurları arasında daima yer alır. Tekrarlanan kelimeler aynı zamanda tekrarlanan sesler vasıtasıyla sözün ahenkli olmasını da sağlar. Bu doğrultuda *tekrîr* sanatı, reddü'l-acüz, ale's-sadr, iade ve akis gibi sanatları da içerir (Saraç, 2004, s. 178).

Şiir dilinde büyük öneme sahip olan *yineleme*, modern dilbilim yöntemleri açısından da incelenmeye değer bir konudur. Bir metin içerisinde özelliği ve niteliği belli olan bir dil kullanımını tanımlayan deyiş ve bu dil kullanımlarını inceleyen deyiş bilim, dilin edebiyat ile en iç içe olduğu alanlardan biridir. Deyiş bilim, batıda 1909 yılında dil bilimci Charles Bally tarafından yazılan *Traité de Stylistique Française* adlı eserin yayınlanmasıyla bağımsız bir yöntem olarak kullanılmaya başlanır. Doğuda retorik veya belagat olarak adlandırılan bu yöntem üslubu, dil ve yazın arasındaki ilişkiyi konu edindiği için antik dönemlerden itibaren şiir incelemelerine konu edilmiştir. Edebi eserlerin dil unsurlarıyla açıklanmasını gerekli kılan bu yöntemin inceleme alanlarından birisi de *yinelemelerdir*.

Deyiş bilim, edebi ürünlerin dil bilimi yöntemleriyle incelenmesinde dört temel ölçütü koşutluk, yineleme, önceleme ve sapma olarak değerlendirir. Bu ölçütler ise iki bölümde toplanır. Koşutluk ve yineleme, kurgu ve dil kullanımı bakımından yapı ölçütleri arasında; önceleme ve sapma ise anlam ve duygu bakımından anlatım ölçütleri arasında sayılır (Özünlü, 2001, s. 12). Bunlardan önceleme dışında kalanlar, şiirde yapı bakımından düzgünlüğü sağlayan üç özelliktir. Ünsal Özünlü, *Edebiyatta Dil Kullanımları* adlı kitabında yinelemelerin türleri olarak bağlaç yinelemesi, ön yineleme, art yineleme, zıt-paralel yineleme, kıvrımlı yineleme, tırmanma, zıt yapılı yineleme, çaprazlama, ikizleme, koşut yineleme, çapraz yineleme, ek yinelemesi, söz dizimsel yinelemeler, anlam bilimsel yinelemeler ve metinsel yinelemeleri sayar. Detaylı bir şekilde verilen bu yineleme türleri ses bilgisi, biçim birimi, anlam bilgisi, söz dizimi ve metin dil bilimi başlıklarının alt sınıflarıdır. Şiir dilinde bir ses yardımıyla yineleme yapılacağı gibi bir kelimenin tekrarı, aynı eklerin kullanımı, söz dizimi açısından benzerlik kurulması yoluyla da yineleme yapılabilir. Yinelemenin işlevi ses açısından ne denli önemliyse söz diziminde de o denli önemlidir (Güz, 1987, s. 88).

Bir şeyi tekrar etmenin kimi zaman o şeyi söyleyen kişinin dil konusundaki yetersizliğini, o dile yeteri kadar hâkim olamadığını ifade etmek gibi bir anlamı olsa da yazınsal eserlerde tam tersi biçimde, yinelemelerin anlatıma değer kattığı görülür. Şiirde şiirselliği sağlayan öğelerin belki de en önemlisi bu yinelemelerdir. Yineleme; divan şiirinde tekrîr, iade, reddü'l-acüz ale's-sadr, mukaddem ü muahhar, mürâsele, muvâzene, tarsi, redif, redd-i matla'; deyiş biliminde ön yineleme, art yineleme, kıvrımlı yineleme, ikizleme, zıt koşut yineleme, kıvrımlı yineleme gibi farklı isimlerle anılsa da şiir dilini oluşturan en önemli unsurlardan biri olarak yer almaktadır (Öztekin, 2002, s. 84).

Geçmişten günümüze farklı terimlerle ifade ediliyor olsa da aynı yapıya işaret eden yinelemenin çapraz yineleme dışındaki her türü Yunus Emre'nin şiirlerinde yer alır. Çalışmada Ünsal Özünlü'nün *Edebiyatta Dil Kullanımları* adlı kitabında yer alan başlıklara göre sınıflandırılacak olan yinelemelerin, Yunus Emre'nin şiirlerinde görülen tüm örneklerine yer verilmeyip her başlık için birkaç örnek vermekle yetinilecektir. Bazı örneklerin birden fazla yineleme türünü içermesi söz konusudur. Dolayısıyla ses bilimsel yinelemenin olduğu bir şiirde hem biçim birimsel hem anlam bilimsel yinelemeleri görmek mümkündür. Yunus Emre'nin şiirleri ise H Yayınları tarafından 2020 yılında beşinci baskısı yayınlanan ve Mustafa Tatçı tarafından neşredilen *Yûnus Emre Dîvânı* adlı eserden alınacak olup ilgili mısra, beyit veya dörtlülüklerin yanında şiir numarası ile beyit numarası verilecektir.

1. Yunus Emre'nin Şiirlerinde Yinelemeler

1.1. Ses Bilgisel Yinelemeler

Dünyadaki tüm dillerin kendilerine has bir ses düzenleri vardır. Her dilin harf sayısı birbirinden farklı olmakla beraber kimi dillerde bazı seslerin daha çok tekrar edildiği görülür. Yapılan araştırmalar şiir dilinde belli seslerin sıklıkla yinelendiği ve bu seslerin de bazı anlamları çağrıştırdığını göstermiştir (Crystal, 1995, s. 8-12). Bu ses yinelemeleri şiir dilinde yer alan müzik öğelerinden biri olarak kabul edilmektedir (Boztaş, 1994, s. 175). Ses bilgisel yinelemeler şiirde en çok kullanılan yineleme türlerinin başında yer alır. Şiirde veya düz yazıda sesli harflerin tekrarı olarak nitelenen *asonans* ile sessiz harflerin tekrarına dayanan *aliterasyon*, ses düzeyindeki yinelemelerdendir. Yunus Emre divanında yer alan pek çok şiirde asonans ve aliterasyon örneklerine rastlamak mümkündür.

Yûnus sana tutdı yüzün unıtdı cümle kendözin / Cümle sana söyler sözün sensün söz söyleden bana (8, 6)

Er sırrıdır sırrun senün er yiridür yirün senün / Ne yiridedür yirün senün sana soraram iy ağaç (21, 6)

Ezel benüm ilümdür Elest benüm yolumdur / Ezelile Elest'i ben bunda göre geldüm (178, 5)

Yârânlarum kardaşlarum

Hakk'a lââyık yoldaşlarum

Esen kalsun râzdaşlarum

Esenledüm dünyâm seni (413, 8)

Yunus Emre'nin şiirlerinde her beytin kendi içinde yer alan yinelemeler dışında beyitler arasına yayılan yineleme örneklerini de görmek mümkündür. "*Merdân-ı Hak bu dünyâda maksûdlara kalmadılar / Mülk-i bekâ bulmuş iken meyl-i fenâ kalmadılar*" (40) beytiyle başlayan yedi beyitlik şiirde tüm mısraların *m* sesi ile başlaması, "*Bir sâkîden içdüük şarâb 'Arşdan yüce meyhânesi / Ol sâkînün mestleriyüz cânlar anun peymânesi*" (406) beytiyle başlayan yedi beyitlik şiirde yedi mısranın *b* sesi, dört beytin *o* sesi ile başlaması şiirin geneline yayılan ses bilgisel yinelemelere örnektir.

Aynı seslerin tekrar edilmesinin yanında aynı ses grubuna ait seslerin tekrar edilmesi ile de yineleme yapılabilir. Muharrem Daşdemir "*Karlu tagların başında salkım salkım olan bulut / Saçun çözüp benüm için yaşın yaşın ağlar mısın*" (270, 6) beytinde ilk mısradaki k/g, d/t, l seslerinin tekrarlanması ile bulutların kümeleşmesine, ikinci mısradaki ç, ş, s/z, n seslerinin tekrarlanması ile yağmur sesine çağrışım yapılmış olabileceğini belirtir (2017, s. 102).

1.2. Biçim Birimsel Yinelemeler

Sondan eklemeli bir dil olan Türkçede biçim düzeyinde pek çok yineleme örnekleri bulunur. Şiir dilinde, mısra sonlarında yapım ve çekim eklerinin tekrarı ile uyaklar oluşturulmasının yanında bağlaçların veya cümle dışı unsurların yinelenmesi yolu ile de biçim birimsel yineleme örneklerine rastlanır. Günümüze kadar yinelenenin en çok rastlanan örnekleri biçimbirimdedir (Özünü, 2001, s. 117). Özünü'nün on üç madde başına ayırdığı biçim birimsel yinelemeleri *yinelenen unsurların metin içerisindeki yerine göre yinelemeler* ve *biçim birimlerin yinelenmesiyle oluşan yinelemeler* olarak ikiye ayırmak mümkündür. Bunlar arasında ön yineleme, art yineleme, zıt koşut yineleme, kıvrımlı yineleme, tırmanma, koşut (paralel) yineleme, çapraz yineleme *yinelenen unsurların metin içerisindeki yerine göre yinelemeler* başlığı altında; bağlaç yinelemesi, zıt yapıyla yineleme, çaprazlama, çok ekli yineleme, ikizleme, ek yinelemesi ise *biçim birimlerin yinelenmesiyle oluşan yinelemeler* başlığı altında değerlendirilebilir. Yinelenen kelimelerin metin içerisindeki yerine göre sınıflandırıldığı örnekler aynı zamanda söz dizimsel yinelemeye de örnektir.

Özünlü'nün yineleme türleri arasında saydığı *tırmanma*, sözcük ya da sözcük gruplarını gittikçe artan bir düzende art arda sıralanması yoluyla oluşturulur (2001, s. 120). Bu yineleme türü daha uzun yapıyla cümleleri gerektirdiği için nesir türünde daha yaygın olarak kullanılır. Bu sebeple Yunus Emre'nin şiirlerinde tırmanma örnekleri yer almamaktadır. Biçim birimsel yinelemelerin Yunus Emre'nin şiirlerinde görülen örnekleri şu şekildedir.

1.2.1. Bağlaç Yinelemesi

Gerek aynı türden gerekse anlam bakımından farklı fonksiyonlarla kullanılan bağlaçların tekrar edilmesi (Özünlü, 2001, s. 103) yoluyla yapılan bağlaç yinelemesi, şiire hem ses hem anlam bakımından estetik bir katkı sağlar. Kimi zaman virgül yerine bağlaçların kasıtlı olarak kullanılmasıyla kelimeler tek tek vurgulanır ve ifade uzatılır. Kimi zaman ise bağlaç yerine virgül koyulmasıyla ifadenin kısaltıldığı görülür. Yunus Emre'nin şiirlerinde en çok kullanılan bağlaçlar arasında *u, ü, vu, vü* "ve", *-ıla, -ile* "ile", *ne ... ne* bağlaçları yer alır.

Kim ki 'ışk kadehinden bir zerre içdiyise / Ana **ne** 'akl **u ne** us **ne** esrük **ü ne** humâr (26, 5)

Ne oran **u** kıyâs **ne** nakş **u** nişân / **Ne** miyân **u** kenâr nihâyetün var

Ne reng **ü** şekl **ü** hem **ne** cism **ne** hod resm / **Ne** kadd **ü** kâmetün **ne** sûretün var

Bu cümle ins **ü** cinne rahmetünden / 'Înâyet vechile hoş himmetün var

Ne dünyâ âhîret **ne** Kâf **u ne** Kâf / Bular katre deryâ melekûtun var

Ne hod var intihâ **ne** had mekân hem / **Ne** bir eniyetün keyfiyetün var (48, 4-8)

Yûnus **dahi** 'âşık sana göster dîdârünü ana / Yârüm **dahi** sensin benüm ayruk dîdârüm yok durur (52, 7)

Gehî Leylî olur Mecnûn gözinden / **Geh** olur Leylî'nün hayrân-ı 'ışkdur

Gehî kan yaş akar Ya'kûb gözünden / **Geh** olur Yûsuf-ı Ken'ân-ı 'ışkdur (90, 5-6)

Ne Ka'be *vü ne* mescid *ne* rükû' *u ne* sücûd / Hakk'ıla dâim becid olur münâcâtımız (116, 4)

Eyyûb'*ıla* derde esîr iniledüm çekdüm cezâ / Belkîs'*ıla* taht üzere mühr-i Süleymân'daydum
Yûnus'*ıla* balık beni çekdi deme yutdı bile / Zekerîyyâ'*yıla* kaçdum Nûh'*ıla* tûfândaydum
'Asây'*yıla* Mûsâ'*yıla* kaçdum çıkıdum Tûr Tagı'na / İbrâhîm *ile* Mekke'ye bünyâd bıragandaydum
(168, 5-7)

Bu fenâ-*ender*-fenâyı terk idelüm dost için / Öz bekâ-*ender*-bekâ milkinde cevlân idelüm (200, 3)

1.2.2. Ön Yineleme

Doğan Aksan'ın önyinelem (2005, 200) olarak adlandırdığı ön yineleme, birbiri ardınca gelen mısraların başında veya bölüm başlarında yer alan sözcük ya da sözcük gruplarının tekrar edilmesi ile yapılır (Özünü, 2001, s. 118). Ses güzelliğini yaratma görevi bulunan (Nerimanoğlu, 2011, s. 47) bu yineleme örnekleri Yunus Emre'nin şiirlerinde çok sayıdadır. Nitekim Yunus'un "*Hak bir gönül virdi bana hâ dimedin hayrân olur / Bir dem gelür şâdi olur bir dem gelür giryân olur*" (49) beytiyle başlayan on üç beyitlik şiiri ilk mısrası hariç *bir dem tamlaması* ile, "*Bu fenâ mülkinde ben niçe niçe hayrân olam / Niçe bir handân olan yâ niçe bir giryân olam*" (201) beytiyle başlayıp toplamda kırk beş beyitten oluşan şiirinde yirmi üç beyit *gah/gahî* sözcüğü ile, "*Yine bu bâd-ı nev-bahâr hoş nev' ile esdi yine / Yine kışun sovuğu fuzûllığın kesdi yine*" (312) beytiyle başlayan sekiz beyitlik şiirinin altı beyti *yine* sözcüğü ile başlar.

Bize dîdâr gerek dünyâ gerekmez / *Bize* ma'nî gerek da'vâ gerekmez

Bize Kadîr Gicesi'dür bu gice / Ko irte olmasun seher gerekmez

Bize 'ışk şerbetinden sun i sâkî / *Bize* Uçmak'da kevser gerekmez (101, 1-3)

Söz ola kese savaşı söz ola bitüre başı / *Söz ola* agulu aşî balıla yag ide bir söz (102, 2)

Yine geldi 'ışk elçisi yine toldı meydânumuz / *Yine* teferrüc-gâh oldu sagdan sola dört yanımız

Yine mahfiller düzıldı yine badyalar kuruldı / *Yine* kadehler sunuldı esrük oldu cânlarımız
(118, 1-2)

Ol karınca söyledi Süleymân'a yol didi / *Ol karınca* söylediği cevâb alıncayımış (124, 2)

Gönlüm bana eydürdi seni severem dirdi / *Gönlüm* seni sevdiği dostu irinceyimiş

Gönlüm eydür varayın sana girü geleyin / *Gönlüm* uydugı bana dostu bulıncayımış (124, 5-6)

Ne dirisem hükmüm yürür elümde fermân tutaram / *Ne dirisem hükmüm* revân çün hükm-i sultân tutaram (180, 1)

Kanı bana sabr u karâr senün sözüni dinleyem / *Kanı* bana 'akl u bili tıydurmadın seni sevem

Kanı bana ol havsala kim hâlümü bilmeyeler / *Kanı* bana zûr u kuvvet kim senün 'ışkuna döyem

Cânum seni seveliden benüm hâlüm hâle döner / **Kanı** bana usûl-i dîn 'ilmün edebin öğrenem (209, 1-3)

'**Akıl** başda iş bitürür nazar gözden bakar görür / '**Akıl** gönül içre turur ol üç haslet besler anı
'**Akıl** taht eyledi başı şöyle bilür her bir işi / Dünyâ içre 'âkil kişi degmez kimseye ziyânı (412, 3-4)

1.2.3. Art Yineleme

Ön yinelemenin zıddı olarak mısra sonlarında veya bölüm sonlarında yer alan sözcüklerin veya sözcük gruplarının tekrar edilmesi yoluyla yapılan (Özünü, 2001, s. 118) art yineleme, şiir dilinde sıklıkla kullanılan yineleme türlerinden biridir. Art yinelemenin mısra sonlarında sözcüklerde görülen örneklerinin bir kısmı redif olarak da adlandırılabilir. Fakat redif, mısra sonlarında eklerde dahi görülebilirken art yineleme sözcük düzeyinde gerçekleşir. Dolayısıyla redifin kapsamı art yinelemeye göre daha geniştir.

'İşk etegin tutmak gerek 'âkıbet zevâl **olmaya** / 'İşkdan bir elif okıyan kimseden su'âl **olmaya**
'İşk didüğün bilürisen 'ışka gönül virürisen / 'İşk yolına mâl ne olur cân dahı muhâl **olmaya** (5, 1-2)

'Aceb 'aceb ne nesnedür bu derdile firâk **bana** / Cânumı serhoş eyledi 'ışk agusı tiryâk **bana** (10, 1)

İşidün iy yâranlar **dem evliyâ demidür** / Gelsün 'ömür sürenler **dem evliyâ demidür** (85, 1)

Keleci bilen kişünün yüzünü ağ **ide bir söz** / Sözi bişürüp diyenün işini sağ **ide bir söz** (102, 1)

Ger uluya irdünise sûret nakşı **nendür senün** / Mâ'nîye yol buldunısa iş bu dünyâ **nendür senün** (148, 1)

Gâh tozaram yirler **gibi**

Gâh eserem yeller **gibi**

Gâh çağlaram seller **gibi**

Gel gör beni 'ışk n'eyledi (404, 6)

1.2.4. Zıt Koşut Yineleme

Cümle ya da bölüklerin başında bulunan sözcüklerin veya sözcük gruplarının araya giren sözcüklerden sonra cümle ya da bölüm sonlarında tekrar edilmesi (Özünü, 2001, s. 105) olarak nitelenen zıt koşut yineleme, tek bir mısra içerisinde olabileceği gibi mısralar arasına da yayılabilir. Zıt koşut yineleme ile yinelenen unsura dikkat çekilir, ritim sağlanır. Bu yineleme, mısranın başında veya en sonunda yer alan sözcüklerin yanındaki başa veya sona yakın sözcüklerde de görülebilir. Yunus Emre'nin şiirlerinde görülen zıt koşut yineleme örnekleri mısra düzeyindedir. Zıt koşut yineleme örneklerinden bazıları şu şekildedir:

Tursam senünle **tururam görsem** senünle **görürüm** / Her kancaru kim varuram kalbüm yönü senden yana (8, 4)

Benüm dilüm kuş dilidür **benüm** ilüm dost ilidür / Ben bülbülem dost gülümdür bilün gülüm solmaz **benüm** (175, 2)

Ma'rifet gönül şehri makâmun bulur fakrı / **Bahrî** gerekdür **bahrî** bu ma'rifet içinde (295, 20)

1.2.5. Kıvrımlı Yineleme

Bir mısranın, cümlelerin sonunda yer alan sözcüğün bir sonraki mısradaki yinelenmesi yoluyla yapılır (Özünlü, 2001, s. 120) (Kemertelidze ve Manjavidze, 2013, s. 5). Divan edebiyatında *iade* olarak adlandırılan bu yinelemenin Yunus Emre'nin şiirlerinde görülen örnekleri oldukça fazladır. Kıvrımlı yineleme ile anlam bir sonraki birime taşınır. Bir beytin sonunda yer alan bir sözcüğün bir sonraki beytin başında yer aldığı beyitler arası kıvrımlı yineleme örnekleri de Yunus Emre'nin şiirlerinde mevcuttur.

Bu dünyâ bir lokmadur ağızdadur **çeynenmiş** / **Çeynenmiş**i ne dutmak hâ sen anı yutdun tut
'Ömrün delim bir okdur yay içinde **toptolu** / **Tol**muş oka ne turmak hâ sen anı atdun tut (18, 4-5)

Nazar kıl bu gevhre ya bu bir gizlü **nûra** / **Nûr** kaçan yavı vara çün Hak nazar-gâhıdır (33, 3)

Yûnus 'âkilisen bunda **mülke sûret bezemegil** / **Mülke sûret bezeyenler** kara toprak olmuş yatur (74, 7)

'İlim 'ilim bilmekdür 'ilim kendin bilmekdür / Sen kendüni bilmezsin yâ niçe **okumak**dur
Okumakdan ma'nî ne kişi Hakk'ı bilmekdür / Çün okudun bilmezsin hâ bir kurı emekdür (91, 1-2)

Dervîşler gönli safâ hükm ider Kâf'dan Kâf'a / İy niçe selâtınler zebûnî **dervîşlerin**
Dervîşlerin hâlleri Hak'a gider yolları / Arş'da na'leyn dönderdi Üveys'i dervîşlerin (149, 1-2)

Andan yigrek ne vardur kişi bile **kendözin** / **Kendözin** bilen kişi kamulardan ol güzîn (247, 1)

Bakdugum yüzde gördüm O Tapdug'um nûrını / Maksûdum bugün buldum ben n'idere **yarım**
Yarınum bugün bana hoş bayram düğün bana / Düşde gelür ün bana işidün ahbârını (397, 1-2)

1.2.6. Zıt Yapılı Yineleme

Bu yineleme art arda gelen cümlelerin birbirine zıt özelliklerle kullanılmasıyla yapılır (Özünlü, 2001, s. 120). Bir kelimenin, kelime grubunun veya cümlelerin zıt yapılı bir biçimde tekrar edilmesi olarak ifade edilebilir. Zıt yapılı yineleme, çaprazlama ile benzer özellikler taşır. Zıt yapılı yinelemede tekrar edilen unsur ilk unsura tamamen benzer, sadece anlam bakımından zıtlık taşır. Her zıt yapılı yineleme, çapraz yineleme iken her çaprazlama, zıt yapılı yineleme değildir.

Bu dünyâ bir lokmadur ağızdadur **çeynenmiş** / **Çeynenmiş**i ne dutmak hâ sen anı yutdun tut (18, 4)

İy dün ü gün Hak isteyen bilmez misin **Hak kandaşur**/Her **kandaşam anda** hâzır **kanda** bakarsam **andaşur** (54, 1)

‘Âriflere bu dünyâ **hayâl ü düş gibidür** / Kendüyi sana viren **hayâl ü düşden geçer** (70, 4)

1.2.7. Çaprazlama

Dil bilgisel yapıların zıt özelliklerle art arda biçimde kullanılması olarak tanımlanan (Özünü, 2001, s. 121) çaprazlamada, zıt yapıli yinelemelerden farklı olarak kelimeler veya kelime grupları tekrarlanmaz. Bu yinelemede tekrarlanan bir grup yoktur, zıtlık anlam yönüyle oluşturulur. Tekrar edilen sözcükler kendilerine zıt anlamlarıyla geri döner.

Acı dirligüm isteyen tatlu dirilsin dünyede / Kim ölümüm isterise bin yıl ‘ömür virsün ana (13, 4)

Söylememek harcı söylemegün hâsıdır / **Söylemeklik harcı** gönüllerün pâsıdır (29, 1)

Ölümden ne korkarsın korkma ebedî varsın / Çün kim işe yararsın bu söz fâsîd da'vîdür (33, 2)

Diken olma gül ol eren yolında / **Diken olurısan oda yanasın** (279, 6)

1.2.8. Çok Ekli Yineleme

Aynı kökten türemiş sözcüklerin kullanılması (Özünü, 2001, s. 121) yoluyla yapılan bu yinelemenin örneklerine Türkçenin çekimli bir dil olması sebebiyle fazlasıyla rastlanır. Çok ekli yinelemeye yapım eki gelerek türeyen sözcüklerin yanında çekim eki gelmiş sözcüklerde dâhildir. Yunus Emre'nin şiirlerinde çok ekli yineleme örnekleri oldukça fazla sayıdadır.

Senden sana varur yolum **senden seni** söyler dilüm / İllâ **sana** irmez elüm bu hikmete kaldum tana (7, 4)

Her gelen **oldur** giden **ol görinen oldur gören ol** / Ulvî vü süflî cümleten **gösteren oldur gör** sana (14, 5)

İş bu ecel şerbetini elbet **dadıarsın** / **Dadışuna** şek yokdur şimdi anı **datdun** tut (18, 9)

Ben **seni** sevdüğümü işitsünler hâs u ‘âm / **Söyleşenler söyleşün sensüz** dirligüm harâm (202, 1)

Hâlümüze hâldaş ol yolumuza yoldaş ol / Müşkilün beyân **olsun** baş indür ulumuza (319, 4)

Sana gel **sen seni sende** bulıgör / **Sana** bak **sendeki** bil kimdür indi (411, 4)

1.2.9. İkizleme

Bu yineleme cümle içerisindeki aynı sözcük ya da sözcük gruplarının bağlaçla ya da bağlaçsız olarak yinelenmesiyle yapılır (Özünü, 2001, s. 108). İkilemeler de bir tür ikizleme olarak görülse de ikilemelerin farkı, kalıplaşmış olmaları dolayısıyladır. Aynı sözlerin, zıt

anlamli sözlerin, yapısal açıdan birbiriyle ilişkili sözlerin tekrar edilmesi ile ikilemeler oluşturulur. Yunus Emre'nin şiirlerinde görülen ikizleme örneklerinde pekiştirme ve kuvvetlendirmenin yanında vezni tamamlamak ve ritmi yakalamak esastır. İkizlemeyi oluşturan unsurlardan biri cümleden çıkarıldığında anlam bozulması söz konusu değildir. Özünlünün sözcüklerin yinelenmesi olarak ele aldığı ikizlemenin, sözcüklerde yan yana gelen aynı ünlü veya ünsüzlerin tekrarı şeklinde bir anlamı da bulunur (Maddieson, 2008, s. 1928). Yunus Emre'nin şiirlerinde bu yinelemeye bakılmayıp sözcüklerin tekrar edilmesi yoluyla oluşturulan yinelemelere bakılmıştır. Bu doğrultuda ikizlemenin genellikle mısra başlarında kullanıldığı görülür.

'İşkun odı yüregümde *neler eyler neler eyler* / Bugün bir 'âşıkı gördüm bu derdümden haber söyler (75, 1)

İşit işit key işit dost katına sensüz git / Dosta gidene öndin kendüsüz sefer gerek

...

Unit unit kamusun söylegil sözün hâsın / Dilersen dost göresin bundan gayrı ser gerek (135, 13-15)

Uçmak Uçmak didüğün kullarun yiltedüğün / Uçmagun sermâyesi bir gönül itmek gerek (141, 4)

Eyid eyid kamusun ne kân u ne ma'densin / Sûret-i pür-ma'nîsin pâdişâhı sende bul (151, 6)

İy uslular iy uslular siz eyidün ben n'ideyüm / Ol dost yüzün göreliden 'aklum başa gelmez benüm (214, 2)

Şükür şükür ol Çalab'a maksûduma irdüm bugün / Müştâkıdum bunca zamân pîrüm yüzün gördüm bugün (240, 1)

Düşd'ögüme hubbül-vatan gidem hey dost *diyü diyü* / Anda varan kalur hemân kalam hey dost *diyü diyü* (291, 1)

1.2.10. Koşut (Paralel) Yineleme

Bu yineleme Özünlü tarafından bir bölükteki mısra ya da dörtlük sonlarındaki sözcüklerin başka bir bölükte aynı şekilde kullanılması (2001, s. 121) şeklinde tanımlanır. Koşut yineleme ön yineleme ve art yinelemenin aynı anda kullanılmasıdır.

Ne oran u kıyâs ne nakş u nişân / *Ne* miyân u kenâr nihâyetün *var*

Ne reng ü şekl ü hem ne cism ne hod resm / *Ne* kadd ü kâmetün ne sûretün *var* (48, 4-5)

Hak bir gönül virdi bana hâ dimedin hayrân olur / *Bir dem* gelür şâdî olur bir dem gelür giryân *olur*

Bir dem sanasın kış gibi şol zemheri olmuş gibi / *Bir dem* beşâretten togar hoş bâgıla bostân *olur* (49, 1-2)

Gehî Leylî olur Mecnûn **gözinden** / **Geh olur** Leylî'nün hayrânı '**ışkdur**

Gehî kan yaş akar Ya'kûb **gözinden** / **Geh olur** Yûsuf-ı Ken'ân-ı '**ışkdur** (90, 5-6)

Ben bir 'aceb ile geldüm kimse hâlüm **bilmez benim** / **Ben** söylerem ben dinlerem kimse dilüm **bilmez benim** (175,1)

1.2.11. Çapraz Yineleme

Bir bölümde art arda bulunan iki cümlelerin başka bir bölümde yerlerinin değişmesi (Özünlü, 2001, s. 122) şeklinde görülür. Çapraz yineleme mısra değil beyitler arasında gerçekleşir. Bir beyit içerisinde ilk mısrada yer alan cümlelerin diğer beyitte ikinci mısrada yer alması şeklinde oluşturulur. Yunus Emre'nin incelenen şiirlerinde çapraz yineleme örneği görülmemiştir. Çapraz yinelemede *ab*, *ba* şeklinde bir uyak düzeni olması gerekirken Yunus Emre'nin mesnevi nazım türüne uygun olarak *aa*, *ba*, *ca*, *da* şeklindeki uyak düzenini kullanması, şiirlerinde çapraz yinelemenin görülmemesine sebep olarak gösterilebilir.

1.2.12. Ek Yinelemesi

Aynı yapıyı veya çekim eklerinin başka köklere gelerek tekrarlanması (Özünlü, 2001, s. 122) ile yapılır. Yunus Emre'nin şiirlerinde ek yinelemesi örnekleri oldukça fazla sayıdadır. Kafiye ve redifi, iç kafiyeyi oluşturmak amacıyla eklerin yinelenmesi görülür.

Ben derdile âh iderdüm derdüm bana dermânımış / İsteridüm hasretile dost yanumda pinhânımış (125, 1)

Ger sen sana geldünise sıfat nedür bildünise / Hakk'a mutî' oldunisa ne kim dirisen bana hak (130, 7)

Her kime kim dervîşlik bağışlana / Kalbı gide pâk ola gümüşlene

Nefesinden müşkile 'anber düte / Budagından il ü şâr yimişlene (324, 1-2)

Bir toyu toylamak gerek bir soyu soylamak gerek / Bir sözi söylemek gerek kimse anı bilmez ola

Kişi Hak'tı bilmek gerek Hak haberin almak gerek / Zindeyiken ölmek gerek varup anda ölmez ola (327, 6-7)

Çok cehd idüp istedüm yir ü gögi aradum / Hiç mekânda bulmadum buldum insân içinde (339, 3)

Nazar dahı gözde olur kimde ne var bakar görür / Tama' ana düşmân olur gözden savar ol nişânı (412, 10)

1.2.13. İkilemeler

Anlatımı güçlendirmek ve anlamı vurgulamak için, aynı sözcüğün, anlamları birbirine yakın veya karşıt olan sözcüklerin, ses bakımından birbirine benzer sözcüklerin yan yana kullanılması (Hatiboğlu, 1981, s. 9) olarak tanımlanan ikilemeler düz yazıda olduğu kadar şiir dilinde de bulunur. Türkçede pek çok farklı şekillerde oluşturulan ikilemeler, mısranın veya cümlelerin her yerinde bulunabilir. Yunus Emre'nin şiirlerinde ikizlemenin yanında ikileme örneklerine de rastlamak mümkündür.

Dürlü dürlü cefânun adını ‘ışk virmişler / Bu cefâya katlanan dosta halvet irmişler (68, 1)

Yana yana kül oluban sen ma‘şûkanun yolına / Günde bin kez yanarısam dostdan yüzüm dönmez benüm (226, 3)

Od bırakdun cânuma dün-gün yanar / Yanaram **yalap yalap** tutuşuban (244, 2)

Eridi karlı taglar **zerre zerre** / Deniz ‘ummân olupdur ‘ışk elinden (245, 4)

Karlı tagların başında **salkım salkım** olan bulut / Saçun çözüp benüm için **yaşın yaşın** aglar mısın (270, 6)

1.3. Söz Dizimsel Yinelemeler

Söz dizimsel yinelemeler, şiirde yapısal olarak bir yinelemeyi belirtir. Şair, söz dizimsel bütünlüğü oluşturmak için dilin ses, lügat ve mana bakımından benzer unsurlarını seçerek bunları birbiriyle karşılaştırır ve birleştirir (Nerimanoğlu, 2011, 110). Söz dizimsel yinelemeleri aynı unsurların tekrar edilmesiyle oluşturulan yinelemeler ve aynı dizilişe sahip unsurların oluşturduğu yinelemeler olarak ele almak mümkündür. Dolayısıyla aynı unsurların mısra sonlarında tekrar edilmesi ile oluşturulan nakaratlar, söz dizimsel yinelemelerin bir kolunu oluşturur. Nakaratların tekrar edilmesi şiirde bütünlük oluşturmak açısından önemlidir. Özünlü, çaprazlamanın söz dizimsel yinelemeler açısından ele alınabileceğini belirtir (2001, s. 123). Çaprazlamada aynı cümle dizilişinin farklı kelimelerle farklı mısralara uygulanması söz konusudur.

Yunus Emre'nin şiirlerinde genellikle kısa cümleler bulunur. Şiirin bütünü, ifade edilmek istenen anlamı karşılamak için art arda gelmiş cümlelerden oluşur. Yunus Emre divanında *aa, ba, ca, da...* şeklinde devam eden kafiye şeması dolayısıyla genellikle ilk beyitlerde söz dizimsel yinelemelerin olduğu tespit edilmiştir.

Çıkmayalım dilden / Ayrılmayalım yârdan / İrlmayalım yoldan / Allah görelüm n'eyler

yüklem yer tamlayıcısı *yüklem* yer tamlayıcısı *yüklem* yer tamlayıcısı

Açlık sonı toklıkdur / Toklık sonı yoklıkdur / Bu yollar korkulıkdur / Allah görelüm n'eyler (71, 3-4)

özne *yüklem* *özne* *yüklem* *özne* *yüklem*

Taşdun yine deli gönül sular gibi çağlar mısın / Akdun yine kanlu yaşum yollarımı bağlar mısın (270, 1)

yüklem *zarf* *özne* *zarf* *yüklem* *yüklem* *zarf* *özne* *nesne* *yüklem*

İçün taşun murdâr iken ‘ışk n'eylesün senünile / Gönlün gözi uyur iken ‘ışk n'eylesün senünile (347, 1)

zarf *özne* *yüklem* *zarf* *zarf* *özne* *yüklem* *zarf*

Nakaratların tekrar edilmesi yoluyla oluşturulan söz dizimsel yineleme örnekleri de Yunus Emre'nin şiirlerinde mevcuttur.

Allah diyelüm dâim

Allah görelüm n'eyler

Yolda turalum kâ'im

Allah görelüm n'eyler (71, 1)

Gönül usanmadun sen bu seferden / *Çalab'um saklasun seni hatardan*

...

Yûnus göğüs açup dosta giderken / *Çalab'um saklasun seni hatardan* (263, 1, 6)

1.4. Anlam Bilimsel Yinelemeler

Anlam bilimsel yinelemelerin içeriğinde eş sesli, zıt anlamı veya aynı anlamı çağrıştıran sözcüklerin bir arada kullanılması yer alır. Bir sözcüğün iki anlamının bir arada kullanılmasıyla çift anlamlı yineleme yapılır. Dil bilimsel olarak olumlu veya olumsuz kimi yargıların anlam bakımından tam aksi bir anlama işaret etmesi, istifham yolu ile farklı bir anlamın belirtilmesi yazılı eserin anlam düzeyiyle ilişkilidir. Şiirlerde anlama dayalı veya anlam açısından çeşitli çağrışımlara yol açabilecek öğeler arasında yer alan anlamsal yinelemelere şiir dilinde çok sık olmasa da rastlamak olasıdır (Boztaş, 1994, s. 181). Yunus Emre'nin şiirlerinde eş sesli kelimelerin kullanımından ziyade tenasüp sanatına uygun olarak anlam açısından çeşitli çağrışımlar yapılarak anlam bilimsel yinelemelerin yapıldığı görülür. Tezat ve mazmunların kullanılması da anlam bilimsel yinelemeyi oluşturan unsurlardandır.

Kim vire bu dilile ol ma'sûkadan haber / Meger ol kimseler *kim* cân içinde cânı var (26, 9)

Binde biri bu halkun *Rahmân* yolına girmez / Gel bir kişi göster kim *şeytân* yolına girmez

...

Hep gafletile gâfil gafleti n'ider 'âkil / Bin söyleyen key *câhil* 'irfân yolına girmez (115, 1-3)

Ne *Ka'be* vü ne *mescid* ne *rükû'* u ne *sücûd* / *Hakk*'ıla dâim becid olur münâcâtumuz (116, 4)

Ne gördi *Leylî*'nün yüzinde *Mecnûn* / Ki ser-gerdân olupdur 'ışk elinden

Ne gördi *Züleyhâ Yûsuf* yüzünde / İşi efgân olupdur 'ışk elinden (245, 7-8)

Ölüm Hak'dur bilürsin niçün gâfil olursın / '*Azrâil* kask idiser *günâhlu* tenümüze (311, 6)

1.5. Metinsel Yinelemeler

Bu yinelemelere mısra, beyit veya şiirin geneline yayılarak yinelenen cümleler girer. Nakaratların tamamı metinsel yineleme olarak adlandırılır. Nakaratlar, metnin bütünü ile bir anlam uyuşması sağlarlar (Boztaş, 1994, s. 182). Yunus Emre'nin şiirlerinde yer alan nakaratlar genellikle dörtlük olarak yazılanlardır. Dörtlüklerden oluşan bütün şiirlerde nakarat bulunurken beyitlerle yazılmış bazı şiirlerinde de nakaratlara rastlanır.

Allah diyelüm dâim / **Allah görelüm n'eyler** / Yolda turalum kâ'im / **Allah görelüm n'eyler** (71, 1)

Yatanların yatlu hâli / Hiç nesneye irmez eli / Seher eser rahmet yili / **Tanla seher vaktinde tur**
Kuşlarla turgıl bile / Kıl namâzı imâm ile / Yalvar günâhun gel dile / **Tanla seher vaktinde tur**
(88, 4-5)

Gönül usanmadun sen bu seferden / **Çalab'um saklasun seni hatardan**

...

Yûnus göğüs açup dosta giderken / **Çalab'um saklasun seni hatardan** (263, 1, 6)

'Âşıklar maksûda ire / 'Ârifler dost yüzün göre / Şöyle mücrim yüzi kara / **Ben n'ideyin n'eyleyeyin**

Yûnus Emrem derdün katı / Hayra geçmez bir tâ'atı / Olmazsa Hak 'inâyeti / **Ben n'ideyin n'eyleyeyin** (275, 8-9)

Kış çıkıcak irdi bahâr / Cânunu gafletden uyar / Cennet'e döndi her diyâr / **Söyle bülbülcüğüm söyle**

Yaşıl ton geydi ağaçlar / Pervâz urup uçar kuşlar / Nefesün cânlar bağışlar / **Söyle bülbülcüğüm söyle** (343, 2-3)

Sonuç

Şiirde ahengi sağlayan unsurlardan biri olan yineleme fonetik açıdan şiirde akıcılığı sağlaması, anlamsal açıdan şiiri beslemesi ile en çok kullanılan söz sanatları arasındadır. Dil açısından bakıldığında da yinelemeler şiiri yazı dilinden ayıran önemli unsurlardan biridir. Şiir içinde kelime, mısra, beyit, dörtlük gibi birimlere yayılabilen yinelemeler yapım ve çekim eklerinde, seslerde dahi görülebilir. Bu doğrultuda Yunus Emre'nin divanında yer alan şiirlerinde ses bilgisel, biçim birimsel, söz dizimsel, anlamsal ve metinsel yineleme türlerinin sıkça kullanıldığı görülür.

Yunus Emre'nin Mustafa Tatçı tarafından neşredilen divanında incelenen dört yüz on yedi şiirinin hepsinde uyak, redif kullanımıyla oluşan yinelemeler bulunur. Ses bilgisel yineleme olarak ses tekrarları yoluyla yapılan asonans ve aliterasyonları da sıklıkla görmek mümkündür. En çok rastlanan uyak türü tam uyaktır; bunu yarım uyak ve zengin uyak kullanımı takip eder.

Biçim birimsel olarak bakıldığında çapraz yineleme dışında her yineleme türü şiirlerde kullanılmıştır. Biçim birimsel yinelemeler, yinelenen kelimelerin metin içerisindeki yerine göre ve biçim birimlerin yinelenmesi şeklinde iki farklı şekilde yapılabilir. Yinelenen kelimelerin metin içerisindeki yerine göre en çok kullanılan yineleme türleri ön yineleme, art yineleme; biçim birimlerin yinelenmesine göre ise ek yinelemesi ve çok ekli yinelemedir. Bu yinelemeler kimi zaman iç içe geçmiş bir hâlde, kimi zaman tek başlarına şiirlerde yer alır. Söz dizimsel, anlamsal ve metinsel yineleme türlerinde de aynı durum söz konusudur.

Yunus'un şiirinde kullandığı yinelemeler kullanılan söz sanatları arasında önemli bir yere sahiptir. Şairin anlamı kuvvetlendirmek, şiire estetik bir zevk kazandırmak adına bu sanatsal yolu kullandığı söylenebilir. Yunus'un ses bilgisel ve biçim birimsel yinelemeleri sıklıkla kullanmasına karşın metinsel yinelemelerin çok fazla olmaması şairin tekrara

düşmekten kaçınmasının ve yeni sözler kullanmasının bir sonucudur. Yinelemelerin bu kullanımı, şairin hünerini göstermesi açısından önemlidir.

Kaynakça

- Aksan D. (2005). *Halk şiirimizin gücü*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Aksan, D. (1999). *Şiir dili ve Türk şiir dili*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Boztaş, İ. (1994). Metin dilbilim açısından şiir. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, C. 5.
- Crystal, D. (1995). Phonaesthetically speaking. *English Today* 42, 11(2), Cambridge University Press.
- Daşdemir, M. (2017). Yunus Emre'nin üslubunun dil bilimsel/dil bilimsel temelleri, O. K. Tavukçu (Ed.), *Yunus Emre kitabı* içinde (ss. 101-108). Aksaray: T.C. Aksaray Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları.
- Dilçin, C. (1995). *Türk şiir dili*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Güz, N. (1987). Şiirsel işlev ve yapısal çözümleme: Verlaine'in Fetes Galantes'i", *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, C. 0, S. 0.
- Hatipoğlu, V. (1981). *Türk dilinde ikileme*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kemertelidze, N, Manjavidze, T. (2013). Stylistic repetition, its peculiarities and types in modern english. *European Scientific Journal*, Special edition.
- Maddieson, I. (2008). Glides and gemination. *Lingua*, 118, 1926-1936.
- Muhammad, H. H. ve Husam, A. A.(2020). Polysyndeton in Shakespeare's Othello: a case of grammatical deviation. *International Journal of Innovation, Creativity and Change*, 11(7), <http://www.ijicc.net/>.
- Nerimanoğlu, K. V. (2011). *Yunus Emre'nin poetikası*. İstanbul: H Yayınları.
- Öztekin, Ö. (2002). Divan şiiri ile deyişbilim arasında yapısal bir köprü: Fuzuli ve Baki divanlarında yer alan biçimbirimsel yinelemeler. *Türkbilim*, 3(3).
- Özünlü, Ü. (2001). *Edebiyatta dil kullanımları*. Ankara: Multilingual.
- Saraç, M. A. Y. (2004). *Klasik edebiyat bilgisi: belâgat*. İstanbul: Gökkuşbu Yayınları.
- Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük (2021). <http://www.tdk.gov.tr/> (Erişim tarihi: 25.07.2021).
- Yûnus Emre (2016). *Yûnus Emre dîvân seçmeler*. M. Tatçı (haz.), Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Yûnus Emre (2020). *Yunus Emre dîvânı*. M. Tatçı (haz.), İstanbul: H Yayınları.
- Yûnus Emre, (1980). *Yunus Emre dîvânı bütün şiirler*. F. K. Timurtaş (haz.), Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

ETİK ve BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI

Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara ve bilimsel atf gösterme ilkelerine riayet edildiğini yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazarlarına aittir.